

OBRRTNI VESTNIK

STROKOVNI LIST ZA POSPEŠEVANJE OBRTI IN ZAŠČITO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE

»OBRRTNI VESTNIK«, SPLOŠNO VELJAVNO IN NEODVISNO GLASILO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE, IZHAJA 1. IN 15. V MESECU // STANE CELOLETNO DIN 40.—, POLLETNO DIN 20.—, POSAMEZNA ŠTEVILKA DIN 2.— // ZAKLJUČEK REDAKCIJE 10. IN 25. V MESECU. // NEFRANKIRANI DOPISI SE NE SPREJEMAJO. // ROKOPISI SE NE VRAČAJO. // PRISPEVKI SE NE HONORIRAJO. //

»OBRRTNI VESTNIK« PRINAŠA OBJAVE, RAZGLASE IN VESTI VSEH OBRTNIH ORGANIZACIJ IN UPRAVNIH OBLASTI KRALJEVINE JUGOSLAVIJE TER NAJVAŽNEJŠE VESTI IZ INOZEMSKEGA OBRTNIŠKEGA SVETA. // UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, KRALJA PETRA TRG 8. TELEFON 35-23. // PONATISI DOVOLJENI // Z NAVEDBO VIRA. // OGLASI IN MALI OGLASI PO STALNEM CENIKU. //

XXII. LETNIK.

V LJUBLJANI, 15. OKTOBRA 1939

STEV. 18, 19, 20

Peta obletnica marsejske tragedije

9. t. m. je poteklo že 5 let, odkar se je odigrala v Marseillu strahovita tragedija, katere žrtev je postal prvi sin in vodnik našega naroda, Nj. Vel. kralj Aleksander I., viteški vladar in naš Zedinitelj. Pred petimi leti je onemel naš narod v neizmerni bolesti, ko je prispela iz Francije vest, da je postal naš veliki kralj žrtev brezvestnega morilca. Ta bolest ni bila samo trenutna, marveč se v nas obnavlja vsako leto 9. oktobra, saj je postal ta dan eden najtežjih dni z večstoletnim trpljenjem posvečene jugoslovenske zgodovine.

Lik največjega sinu našega naroda blesti ob petletnici njegove mučeniške smrti v nesmrtnosti zgodovine v vsej svoji veličini. V njeni luči gledamo narodnega velikana, državnika in heroja, plemenitega in iskrenega pobornika miru, ljubečega in skrbnega vodjo in učitelja našega naroda v dneh najhujšega trpljenja in v dneh radosti — kralja, ki je žrtvoval svojo dragoceno, z nevenljivimi uspehi obdarjeno življenje za svoj narod.

Globoka ljubezen našega naroda do nepozabnega kralja je prešla tudi na njegovega prvorojenega sina, Nj. Vel. kralja Petra II., ki je naša nada in naš ponos.

Ob peti obletnici strašne tragedije smo obnovili trdno zaobljubo, da bomo tudi v bodoče zvesto izpolnjevali kraljevo oporoko v blagor našega naroda in naše države. Večna slava Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju!

Občine in šušmarstvo

Kadarkoli smo pisali o šušmarstvu, smo vedno razlikovali razne oblike, v katerih se šušmarstvo pojavlja. Nikdar nismo istovetili šušmarja, nezaposlenega obrtniškega delavca ali materialno propadlega obrtniškega mojstra, ki ni sta formalno upravičena opravljati obrt, s šušmarji med industriji in veletrgovci, ki občutno posegajo v obrtniški delokrog.

Če v prvem primeru šušmarji iz socialnega in človečanskega stališča zaslužijo gotove obzire, ti obziri ne prihajajo v nobenem primeru v poštev pri šušmarjih med industriji in veletrgovci. Nezaposleni obrtniški delavci in propadli obrtniški mojstri so mnogokrat v hudi stiski primorani kršiti zakon o obrtih. Saj storijo to z namenom, da sebi in svojim omilijo revščino in preskrbijo skorjo kruha. Takih nagibov nimamo pri industriji in veletrgovini. Pobude teh so popolnoma druge narave. Oni kršijo zakon iz jeze, a ne iz stiske, iz težnje po čim večjem čep prav nedovoljenem zaslužku, a ne radi skorje kruha. Zaradi tega niti industrija, niti veletrgovina pri poseganju v delokrog obrtnišstva ne zaslužita in tudi ne smeta uživati prav nobenih obzirov s strani merodajnih oblasti. Samo hitra in dosledna strogost zakona je v takih primerih na mestu.

S šušmarstvom pa se ne ukvarjata samo veletrgovina in industrija. V mnogih primerih nastopajo kot šušmarji celo občine, kar predstavlja jako žalosten pojav. Po svoji naravi in poslanstvu imajo občine dolžnost voditi zdravo socialno in gospodarsko politiko ter podpirati gospodarski napredek svojih občanov. To ni samo njihova dolžnost, marveč tudi interes. V kolikor so občani neke občine gospodarsko močnejši, v toliko je krepkejše tudi gospodarsko in finančno stanje občine same. Občine so dolžne doprinese tudi žrtve, če gre za izboljšanje materialnih prilik njenih članov. Zato je več kot anomalijska, če se občine pojavljajo kot konkurenti gotovim gospodarskim panogam in obrtniškim strokam. Še večje zlo pa je, kadar na ta način očitno in grobo gazijo zakonske predpise.

Da se nekatere občine bavijo s šušmarstvom ni izmišljotina. Pod nazivom dela v lastni režiji, imajo te občine cele delavnice, v katerih izvršujejo vse obrtniške posle za svoje potrebe. Nekatere gredo tudi dalje in opravljajo take posle tudi posameznikom in drugim ustanovam. Tako n. pr. vrše neke mestne občine same zvezo vodovoda s privatnimi ali državnimi zgradbami. To delo opravljajo preko stalnih svojih uslužbencev, ki se razumejo na instalacijske posle. Takih in podobnih primerov poseganja občin v delokrog obrtnišstva imamo vse polno.

Da je to šušmarstvo, se jasno razvidi iz § 9 točke 2. zakona o obrtih, ki izrecno navaja: »Občine in druga javna samoupravna telesa smejo izvrševati rokodelske obrte samo, če jih osnujejo v javno korist po posebnih banovi dovolitvi in če imajo poslovodjo s strokovno izobrazbo.«

Kakor šušmarstvo poedinih oseb obrtništvu mnogo škoduje, ga ono vendar iz socialnih ozirov do neke meje razume in mnogokrat tolerira. Privatniki pač hitijo za svojimi interesi, ki pogosto niso v skladu z zakonom. Oni niso pozvani, da po svoji dožnosti ščitijo zakon. Zato imamo javne oblasti. Zanimljivo obrtništvu ima možnosti, da na te apelira z nado, da bi tak apel našel primeren odziv. A kaj ostane obrtništvu, če javna ustanova, kot je v našem primeru občina sama gazi jasne zakonske predpise in kar na debelo šušmari? Edina pot je pritožba na državno oblast. Obrtništvu upa, da bo šušmarstvo občin, ki je v nasprotju z njihovim javnim značajem, njihovo socialno nalogo in poslanstvom prenehalo.

V kratkem času se bo pokazalo, ali so občine podvržene zakonu o obrtih ali ne. V drugem primeru bi bil položaj obrtnišstva v resnici preveč ogrožen.

Zaščitimo obrtnika!

Po dnevnih poslovnih in drugih skrbeh ostane sodobnemu človeku komaj še toliko časa, da se prepusti modrovanju in proučitvi tega, kar mu prinaša dnevni tisk. Po največ so to v lepem redu razporejeni dnevni dogodki iz celega sveta, ki prinašajo vedno nekaj novega, zanimivega, v zadnji dobi tudi grozečega. Z eno besedo vse, samo

nič dobrega in utešljivega. Senzacija se vrši za senzacijo, kot rastejo gobe po dežju. Človeški razum deluje v polni meri. Fabrikacijo tega gradiva najdete povsod in je povsem razumljivo, da tudi v naši ožji domovini ne zaostajamo za njimi. Kjer pa primanjkuje posebnih dogodkov, jih je treba umetno ustvariti.

Za življenjske interese in težave stanov kot tudi poedincev in organizacij pa se nihče ne zanima, kaj že, da bi taka kočljiva vprašanja reševal. Je pač stvar taka, da ta vprašanja ne spadajo v kategorijo današnjih senzacij. Gospodarsko propadanje tega ali onega stanu modernega človeka ne zanima.

Stroj za razburjanje in strahovanje narodnih mas pa dela naprej in na veliko. Vojna industrija in njeni hujskači so gospodarji položaja ker zaposlujejo vsa gospodarska, prosvetna in humana polja.

Zato danes prav težko najdete navneža, ki bi se upal vprašati, kdaj se bodo razmere zboljšale. Trditev, da ima gospodarsko življenje svoje pozitivne, od narave dane nepremagljive zakone, proti katerim človeška slabost ne more nič napraviti, ta trditev danes ni več v modi, ta trditev ni več 100 odstotno resnična.

Živimo v zelo resnem značilnem času, do katerega so privedli mednarodni zapletljivi in medsebojno nezaupanje. Pri vsem tem pa se samo konstatira, da gospodarske prilike na svetu niso najboljše. Dalje v teh vprašanjih ne gremo. Tudi ne uvidimo, pri svoji kratki negativni ugotovitvi, kako propada stan nezaščiten in nedolžen ter neodgovoren za vse pogoške.

Ako ima industrija v državi svojo prosperiteto v industrijskem izvozu, poljedelstvo v izvozu poljedelskih pridelkov, trgovina od dobrih zvez, mednarodnih dogovorov in odpravo carinskih meja, potem živimo v prepričanju in veri, da mora obrt v vsaki državi uživati vsetransko zaščito za svojo proizvodnjo, ker je tudi obrt edinica v skupini ostalih gospodarskih panog, ki tvorijo temelj narodnemu blagostanju. Prepričani smo, da bi odpadle mnoge gospodarske depresije ali bi se iste vsaj znatno omilile, ako bi gospodarsko politiko vodili resni in zmožni gospodarstveniki, a ne politiki profesionalci.

Vidno je pomanjkanje prometa, denarja, zaupanja, investicijskih del itd. Saj tudi ne more biti drugače, ko pa se nahajamo z dneva v dan, leto v leto v polvojnem stanju. Denar naj obdrži svojo vrednost, ker je zdravo plačilno sredstvo, a mora biti tudi v resnici v neprestanem obtoku. To je tudi njegova vloga. Vsi moramo imeti od tega koristi, a ne samo redki izvoljenci po rodu, sumljivo pridobljenem bogastvu, karijeri itd. A kar se tiče pomanjkanja denarja, je samo umetno ustvarjena krilatica, v katero izvoljeni gospodje sami ne verujejo. Gospodarstvo, ki vrši svojo dolžnost, vzajemno s državno zajednico, pričakuje, da bo imelo od iste tudi koristi, a ne, da se razpoložljiva sredstva postavljajo na led ali po potrošijo v pasivne in mrtve investicije.

V državno vodstvo poedinih resorov naj se postavljajo za res strokovnjaki, neodvisni od politične orientacije, ki bodo pod strogim nadzorstvom in odgovorni narodovi sodbi. Gospodarsko blagostanje mora biti osnova narodnega, a narodno blagostanje zopet podlaga za krepitev močne države.

Pogostokrat čitamo, kako moramo pri nas čakati na rešitev perečih gospodarskih, kulturnih, socialnih in političnih vprašanj. Kot vzrok temu zavlačenju rešitve javnih koristnih vprašanj se pogostokrat navajajo neurejena in nejasna mednarodna situacija v svetu ter zastrupljeni odnosi v notranjosti države same. Če bi bilo samo malo več dobre volje, bi šlo vse lepo in v redu. Ustvarila bi se mirna in znosnejša atmosfera ob sodelovanju vseh konstruktivnih moči v državi. V popolnem prepričanju

Obvestila

Obrtniško društvo v Ljubljani javlja svojemu članstvu, da se je tajništvo preselilo iz Sv. Petra ceste 4 na Kralja Petra trg 8 pritličje levo (poleg sodnije), kar naj p. n. člani blagovoljivo upoštevati.

Zveza obrtnih društev za dravsko banovino v Ljubljani obvešča vse svoje edince, kakor tudi podeželsko obrtništvu, da ima nove prostore na Kralja Petra trgu 8, pritličje levo (poleg sodnije), kamor naj se obračajo z dopisi in v času bivanja v Ljubljani.

Uredništvo in uprava lista vljudno sporočata, da poslujeta v novih prostorih na Kralja Petra trgu 8, pritličje levo (poleg sodnije) in prosita p. n. naročnike, da blagovoljivo to spremembo upoštevati pri dopisovanju.

IZ UPRAVE LISTA

Vse zamudne naročnike prav vljudno pozivamo, da nam nakažejo zapadlo naročnino za prvo polletje.

V svrhu reda in nemotenega poslovanja prosimo vse zamudnike za uspešen odziv.

UPRAVA

Vesti zadnjih dveh tednov

Rumunski ministrski predsednik Calinescu je postal pretekli mesec žrtev atentata članov razpuščene železne garde. Trije avtomobili so nenadoma obkolili avtomobil ministrskega predsednika Calinesca, ubili najprej njegovega spremljevalca, nato pa Calinesca samega, ki ga je zadelo 11 strel. Vsi atentatorji so bili aretirani, dva sta na begu izvršila samomor. Atentat je organiziral odvetnik Dimi-trescu.

Italijanski list »Popolo d' Italia« piše, da se bo sodelovanje Nemčije in Rusije najbrže nadaljevalo in še poglobilo. To bo morala upoštevati tudi Italija pri svoji bodoči zunanji politiki. Pojav Sovjetske Rusije na Karpatih pomeni popolnoma nov element v evropskem položaju, ki nikakor ne bo ostal brez vpliva na nadaljnji razvoj mednarodne situacije. Rusija je prišla v srednjo Evropo in se ne bo pustila več iz nje izriniti, temveč bo hotela imeti soodločujočo besedo v vseh važnejših vprašanjih. S tem pa se je znatno spremenilo tudi ravnovesje velesil, kar ne more ostati brez posledic.

Kitajci poročajo o veliki zmagi, ki da so jo dosegli pri mestu Čansa v provinci Honan. Japonska vojska je bila baje tu vržena 60 kilometrov nazaj ter je imela okoli 30.000 mrtvih.

Latiška je sprejela sovjetske zahteve ter sklenila z Rusijo zvezno pogodbo, hkrati pa dovolila, da postaneta pristanišči Ljepaji in Ventspilsu ruska pomorska in zračna oporišča, da more imeti Rusija tu svojo vojsko. Nadalje dobi Rusija tudi oporišča za obalne baterije. Družabni red v Latiški ostane nespremenjen. Formalno je Latiška še nadalje suverena država. Sedaj je na vrsti Litva, da pristane na podobno pogodbo.

Med Rusijo in Japonsko je bil dosežen sporazum in so se ustavile vse sovražnosti na mongolski in mandžurski meji. Japonske in sovjetske čete ostanejo na mestih, ki so jih zasedle dne 16. septembra. Ujeti vojaki se medsebojno zamenjajo. Po likvidaciji obmejnih sporov med Rusijo in Japonsko pa se bo sklenil med obema državama nenapadalni pakt, podoben, kakor je bil sklenjen med Nemčijo in Rusijo. Rusija ima s tem svoje vzhodne meje zavarovane. Japonska pa bo mogla sedaj po-

slati svoje čete z Mandžurije na Kitajsko in nadaljevati zavojevanje Kitajske.

Italija se ne bo udeležila vojnih operacij in tudi ne bo dala nobenih pobud za sklicanje mirovne konferenice. Pač pa bo gledala na to, da se vojna ne razširi še na druge države, zlasti na balkanske.

Začel pa se je tudi boj za nevtralec. Angleška vlada je objavila seznam blaga, ki ga smatra za vojno kontrabando. Če bi angleška blokada v tem obsegu obveljala, potem nevtralne države ne bi mogle v dosedanjem obsegu kupčevati z Nemčijo. Nemčija je zato tudi že izjavila, da pričakuje od nevtralnih držav, da se tem zahtevam Anglije ne bodo pridružile. Nevtralne države same pa izjavljajo, da bi bilo tudi njih gospodarsko življenje zelo oteženo, če bi obveljalo sedanje stališče Anglije. Nevtralne države so tako prišle v ta mučni položaj: Če dobavljajo Nemčiji isto blago ko prej (vojna sredstva seveda izključena), so v nevarnosti, da nastopijo proti njim Angleži, če pa se angleškim zahtevam vdajo, pa bo nastopila proti njim Nemčija. Nevtralne države so zaradi tega v vedno večji stiski in nevarnosti, da bodo tudi proti svoji volji potegnjene v vojno.

Vojna vlada v Franciji je sestavljena. Sestavljen jo je znova Daladier, ki je prevzel tudi zunanje, vojno in ministrstvo za narodno obrambo. Bonnet je postal pravosodni minister.

Francoska vlada je priznala češko-slovaško vlado v Franciji. Predsednik vlade je dr. Beneš, v vladi pa je tudi pariški poslanik Osuski. Češkoslovaška legija v Franciji šteje že 50.000 mož. Vodil bo to armado francoski general.

O stališču Italije pišejo švicarski listi, da je posredovalna akcija Mussolinija še bolj prepričala svet, da bo ostala Italija v nemško-francosko-angleški vojni nevtralna, ker ima Mussolini pred očmi le italijanske nacionalne interese. To potrjuje tudi pisanje italijanskih listov, ki sicer pišejo s simpatijo o Nemčiji, a istočasno tudi zelo objektivno o Francozih in Angležih. Italijanski listi nadalje objavljajo nemška in francoska, poljska in angleška poročila v celoti.

Ameriški Rdeči križ je dovolil 50.000 dolarjev kredita za nakup storov, ki bodo poslani poljskemu Rdečemu križu. Za ameriško bolnico v Parizu pa je dovolil ameriški Rdeči križ 25.000 dolarjev.

Na nemško intervencijo je rumunska vlada sklenila, da internira do konca vojne maršala Rydz Smiglyja v nekem romunskem kraju. Francoska in angleška vlada nista mogli doseči prostega odhoda maršala v tujino.

Italijanski listi javljajo, da se vodijo med Italijo, Jugoslavijo in Grčijo pogajanja za zagotovitev miru na Balkanu.

O delu vlade je izjavil dr. Maček: V vladi je atmosfera pristranskega sodelovanja, zlasti pa se utrjujejo vsak dan bolj njegovi odnosi s predsednikom vlade Dragišo Cvetkovićem. Izjavil je nadalje, da ga redno obiskujejo tudi razni opozicijski srbski voditelji, ki so še danes v opoziciji.

Ban dr. Šubašić je sprejel novinarje ter se z njimi več časa razgovarjal. Med drugim jim je dejal, da je bil sprejet sporazum v vsej Hrvatski z največjim razumevanjem, zadovoljstvom in v prepričanju, da se sedaj začne doba ustvarjanja. S sporazumom je nastal na vsem Hrvatskem tako velik razmah pozitivnega dela, da je ostal vsak defetizem daleč za nami, da se niti ne občuti. Glede prenosa kompetenc z ministrstev na banovino Hrvatsko je dejal ban dr. Šubašić, da banovina Hrvatska od vsega početka funkcionira, čeprav še niso urejena vsa vprašanja in čeprav še niso prenešene vse kompetence. Organizacija banovinske oblasti napreduje zelo naglo in njegovi predlogi so povsod sprejeti z največjo naklonjenostjo.

Posebno pozornost je vzbudila Hitlerjeva izjava o rešitvi manjšinskega vprašanja s preselitvijo manjšin, kakor je bilo to urejeno v Južni Tirolski med Italijo in Nemčijo. Baj se ta pasus Hitlerjevega govora nanaša zlasti na Poljsko in Jugoslavijo, a tudi na Madžarsko in Romunijo. Pobudo za to preseljevanje manjšin je dal sporazum med Nemčijo in Rusijo, po katerem se izseli iz Rusije v Nemčijo okoli 250.000 Nemcev, ki so se pred desetletji naselili v Rusiji. Podrobnosti, kako je zamišljeno vse to preseljevanje, pa ni mogoče izvedeti.

trdim, da se vse to da pospešeno rešiti, samo treba je za tako delo postaviti prave ljudi.

Izkustvo je dobra šola, a samo za razumne ljudi. Politična in gospodarska vprašanja, ki čakajo na rešitev za splošno korist, ne morejo biti predmet licitacije. Vsi poznamo pot, ki vodi do uspehov in zboljšanja prilik. Slepomišenja in eksperimentiranja je bilo dovolj. Dnevna stvarnost zahteva real-

nejše pojmovanje splošnega stanja in intenzivnejšega dela za zboljšanje prilik, sicer nas bodo uničili pogubni mednarodni odnosi in naše domače zlo. Ne smemo verovati političnim spekulantom, da se bodo razmere kmalu zboljšale brez sodelovanja ljudstva in vseh stanov. Kdor pošteno plačuje ima tudi pravico do svobodnega kupovanja. K pravemu delu prave in resne ljudi, to je naše prepričanje.

Nepravilno zapostavljanje obrtniških strokovnjakov

15. septembra t. l. se je vršila pri ministrstvu za zgradbe konferenca strokovnjakov in zainteresiranih predstavnikov za gradnjo sodobnih cest v naši državi. Na to konferenco so bili pozvani: po dva predstavnika kamene, cementne in asfaltne industrije, po dva predstavnika Saveza inženirskih zbornic in dobavitelji materiala, poleg merodajnih predstavnikov ministrstva za zgradbe. Glavni razlog za sklicanje take konferenice strokovnjakov je bil v tem, ker se je doslej pri gradnji modernih cest izvajal sistem izdelave cestišča deloma iz kamna, deloma iz betona in deloma iz asfalta. Ker nastane z uporabo različnega materiala tudi različna situacija glede vzdrževanja cest, so prišli merodajni krogi do zaključka, da je treba definitivno utrditi vrste cest, ki se bodo dovolile pri nadaljnjih gradnjah, pri čemer ne igrajo važne vloge samo cene gradnje, ampak tudi tehnični, trgovski in drugi momenti.

Iz navedenega je razvidno, da je vsa ta stvar na mestu in zasluži pohvalo, ker se v resnici samo preko strokovnih komisij zainteresiranih graditeljskih panog lahko izdelajo koristne in kontrolirane solucije o bodoči gradnji modernih cest v naši državi. Samo ena stvar nam ostane pri tem nerazumljiva. Pri gradnji modernih cest sodelujejo z ene strani tehnični strokovnjaki (inženjerji, projektanti, graditelji, nadzorniki, kvalificirani in nekvalificirani delavci), a z druge strani dobavitelji materiala (kamene, cementne, asfaltne industrije, prodajalci lesa, trgovci z železino in drugimi deli, dobavitelji opeke itd.) V vrsto strokovnjakov in stvarnih graditeljev cest spadajo tudi kvalificirani obrtniki gradbenih strok, a v prvi vrsti stavbeniki, gradbeni podjetniki, zidarji, kamnoseki, ključavničarji, vodnjakarji, slikarji, pleskarji in dr.

Vsi ti aktivno sodelujejo pri gradnji modernih cest, mostov, predorov, kanalov, podvozov, zavarovalnih branilcev, zidanih stebrov, stopnišč itd. kot obrt-

niški strokovnjaki. Razen tega je ta vrsta gradbenih obrtov neposredno zainteresirana na takih gradbenih delih, pa je zato njihova vloga toliko važnejša. Še nekaj ne smemo jemati iz vidika. Brez sodelovanja kvalificiranih moči obrtniških strokovnjakov je dandanes sploh nemogoče zgraditi moderno cesto. Če vse to priznamo kot resnična dejstva, potem je nerazumljivo, iz kakšnih razlogov in vsled česa merodajni faktorji v take strokovne komisije ne pokličejo tudi predstavnikov obrtniških gradbenih strok.

Mislimo, da ni potrebno posebej dokazovati, da so obrtniki pri nas poseben in nezavisten gospodarski stan, ki ima svoje strokovne organizacije in svoja predstavništva. Ob sestavljanju strokovnih komisij ali sklicevanju strokovnih gradbenih konferenc bi poleg predstavnikov industrije gradbenega materiala kazalo pozvati tudi predstavnike gradbenih obrtov, ki bodo vsekako z večjimi izkustvi in obsežnejšim poznavanjem terenskih del mnogo več koristili s svojimi strokovnimi predlogi, kot pa predstavniki industrije materiala. Zbornice so v tem pogledu merodajne in pozvane, da dajo svoja strokovna predstavništva na razne komisije in gospodarske konference.

Naposled ne moremo ravnodušno preko značilnega dejstva, kar se pogosto dogaja pri raznih državnih in samoupravnih oblasteh, namreč, da se mnoga gospodarska vprašanja rešujejo in zaključujejo brez sodelovanja obrtniških predstavnikov, dočim se drugi gospodarski krogi in stanovi pozivajo in izprašujejo za mišljenje, čeprav sta na teh vprašanjih največ zainteresirana prav obrtniki in obrtniško gospodarstvo. Čas bi že bil, da se vse take pogreške in nepravilnosti napram obrtništvu odpravijo in da se 200 tisoč obrtniških gospodarjev naše države nudi enakopravnost z ostalimi gospodarskimi sloji, če želimo, da nam bo hiša vesela in vsako započeto delo uspevalo.

50-letnica Mestne hranilnice ljubljanske

Začetkom oktobra je poteklo 50 let, odkar je začela v Ljubljani, središču Slovenije, poslovati Mestna hranilnica ljubljanska. Za Mestno hranilnico, ki je danes največji denarni zavod v Sloveniji, je to gotovo pomemben in časten jubilej. Doba, v katero pade ustanovitve Mestne hranilnice, nosi pečat zaostrenega odpora Slovencev proti politični in kulturni nadvladi avstrijskega nemštva. Vodilni slovenski možje so spoznali, da je treba za politično in kulturno osamosvojitve izvajati najprej zmagovito gospodarstvo.

V času ko se je snovala Mestna hranilnica, je bilo v Sloveniji že lépo število samoupravnih in drugih hranilnic. Bile so pa samo tri slovenske, namreč v Slovenjgradcu, pri Sv. Lenartu in v Kozjem, ki so bile seveda le krajevne-ga pomena. Vse druge hranilnice so predstavljale strnjeno gospodarsko denarno mrežo kapitala, ki je bil sicer po izvoru plod slovenske marljivosti, upravljal pa ga je tujec.

Začetne težave je hranilnica kaj kmalu premagala in že po treh mesecih poslovanja je imela 305 tisoč goldinarjev hranilnih vlog. Glavno bodrilno sredstvo za vlagatelje je bila pupilarna varnost vlog, za katere je jamčila in še danes jamči Mestna občina ljubljanska.

V teku svojega poslovanja je zavod preživel marsikatero preizkušnjo. V vseh gospodarskih krizah pa je dokazal svojo solidarnost in trdnost ter danes

lahko slavi svoj polstoletni jubilej v zavešti, da vlagatelji v najtežjih dobah niso imeli povoda izgubiti zaupanje vanj. Po vojni, ki je Slovincem prinesla narodno osvoboditev, je bila Mestni hranilnici dodeljena važna naloga, da sodeluje pri obnovi tedaj razrušenega slovenskega gospodarstva in se je vedno iznova izkazala kot nepogrešljiv člen v organizmu slovenskega gospodarstva.

Neprecenljivo zaslugi je nudil zavod Ljubljani in gospodarstvu v ostalih krajih Slovenije s svojimi posojili in krediti. Če se je Mestna hranilnica ljubljanska povzpela do današnje višine, je v prvi vrsti zaslugi agilnega uradništva, ki je neločljivo zvezano z uspehi in napredkom zavoda. K častnemu jubileju najiskreneje čestitamo.

Beleške

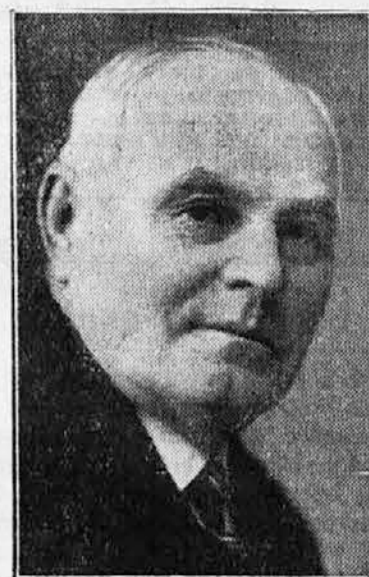
Pred dopolnilnimi volitvami v zbornico TOI.

Na osnovi zbornične uredbe poteče decembra meseca funkcijska doba polovici zborničnim svetnikom, ki jih bo izbral žreb. Za iste bi se morale vršiti nato dopolnilne volitve. Kakor čujemo, se je izvedba teh volitev zaradi obstoječih prilik preložila na poznejši čas, baje na prve pomladne mesece.

Poravnajte naročnino

Vinko Kukovec †

Pretekle dni so pokopali v Celju uglednega stavbnega podjetnika in tesarskega mojstra Vinka Kukovca, člana celjskega mestnega sveta ter svoječasnega župana in podžupana bivše

celjske okoliške občine.

Pokojnik se je rodil leta 1870. pri Sv. Tomažu v Slov. goricah kot sin kmetskih staršev. Po odsluženju vojaški dobi je obiskoval v Gradcu obrtno šolo ter nato služil v svoji stroki na Dunaju, v Gradcu, Budimpešti, Zagrebu in Sarajevu. Leta 1906. se je v Celju osamosvojil kot tesarski mojster in stavbenik. Ze ob svojem prihodu v Celje je stopil v narodne vrste in aktivno sodeloval v vsem nacionalnem življenju.

Pokojnik je s svojo žilavostjo in vztrajnostjo ustvaril iz majhnega obrta stavbno podjetje in lesno trgovino, ki sta danes znani daleč na okrog. Kljub veliki poklicni zaposlitvi je vedno še našel časa za delo v gospodarskem, političnem in društvenem življenju. Od leta 1922. do 1935. je opravljal kot podžupan bivše celjske okoliške občine, nato pa kot župan vse svoje posle vestno do združitve okoliške in mestne občine. Od takrat dalje pa je bil član novega mestnega sveta. Z veliko vnemo in ljubeznijo se je zlasti udeleževal na obrtniškem področju, saj je bil do svoje smrti predsednik Slovenskega obrtnega društva v Celju in njegov častni član, odbornik Zveze obrtnih društev za dravsko banovino, član uprave Celjske posojilnice ter raznih drugih stanovskih korporacij. Za svoje neutrudno javno adevstvovanje je bil odlikovan z redom sv. Save V. stopnje. Pokojnik je bil odločen nacionalen mož, plemenit značaj in izredno blagega srca, ki mu bodi ohranjen časten spomin, svojem pa izrekamo iskreno sožalje.

V počastitev spomina je daroval na mesto venca na grob blagopokojnega Vinka Kukovca, tesarskega mojstra in stavbenika v Celju, Zvezi obrtnih društev za dravsko banovino g. Jakob Zadravec, častni predsednik Zveze iz Središča ob Dravi 100.— din.

Alojzij Midofer †

Kruta smrt je posegla v vrste novo-meškega obrtništva in mu iztrgala iz njegove srede enega najboljših pred-

stavnikov obrtništva na Dolenjskem, g. Alojzija Midoferja. Bil je po rodu iz Broda pri Novem mestu in star šele 47 let. Kakor mnogi njegovi dolenski

vrstniki, se je tudi on izučil krojaške obrti v Novem mestu ter se je pred vojno podal v tuje države, da se je v svoji stroki izpopolnil. Svetovna vojna je tudi njega zajela, prišel pa je v ruski fronti v ujetništvo ter se vrnil iz daljnega Taškenta v letu 1921. in si ustanovil v Novem mestu lepo delavnico in dom. Tu je živel vzorno zakonsko življenje z zvesto družico Rusinjo Anastazijo in hčerka Ljudico in Nadico.

Bil je vedno nasmejan in dobre volje. Ni poznal sovraštva. Udeleževal se je v raznih obrtnih organizacijah, kjer je bil zaradi svoje ljubeznivosti splošno priljubljen in za kar so ga obrtniki tudi izvolili kot svetovalec v zbornico za TOI. Na žalost mu ni dala usoda dočakati izpolnitve vseh želj dolenjskega obrtništva. Po polletnem težkem, vendar vdanem trpljenju se je mnogo prezgodaj končalo njegovo življenje. Bodi ohranjen vzornemu obrtniku in družinskemu očetu časten spomin, globoko užaloščeni družini pa izrekamo iskreno sožalje.

Orožne vaje pomožnega osebja

Na številne pritožbe in vprašanja glede pravic službojemalca, če je istemu onemogočeno opravljanje službe vsled vpoklica k orožnim vajam dajemo sledeče pojasnilo:

§ 221 zakona o obrtnih določa: če je službojemalec radi opravljanja vojaške vežbe zadržan vršiti svojo službo, ne preneha njegovo službeno razmerje in mu ostane pravica do njegovih denarnih prejemkov za dobo štirih tednov, ako je trajalo njegovo službeno razmerje neprekinjeno leto dni in ako za ta čas ne prejema ustrezne odškodnine od države.

Važni okoliščini pri gori navedenih pravicah sta, da je službeno razmerje trajalo neprekinjeno najmanj 1 leto in da službojemalec za časa orožnih vaj ne prejema od države ustrezne odškodnine. Za slučaj, da je odškodnina, ki jo prejema službojemalec od države za čas orožnih vaj manjša od njegovih denarnih prejemkov, tedaj ima on pravico za štiri tedne od službodajalca samo na razliko.

§ 219 zakona o obrtnih ni v nikaki zvezi z orožnimi vajami in se tudi ne more topogledno tolmačiti.

Opozarjamo, da navedene odredbe veljajo enako za nižje pomožno osebje (pomočniki, delavci) kakor tudi za višje trgovsko osebje (strokovni poslovodja, potniki in pisarniško osebje).

Če trajajo orožne vaje dalje kot štiri tedne, preneha avtomatično tudi pravica službojemalca do nadaljnjih denarnih prejemkov (odnosno razlik), a ne preneha samo službeno razmerje. Službeno razmerje preneha samo vsled odpovedi. Po štirih tednih orožnih vaj lahko službodajalec med opravljanjem orožnih vaj službojemalcu odpove službeno razmerje in sicer:

Za nižje pomožno osebje v kolikor ni za službojemalca ugodnejše pogojeno znaša odpovedni rok v smislu § 234 zakona o obrtnih najmanj štirinajst dni. Če prejema službojemalec denarne prejemke tedensko, se mora odpoved izvršiti koncem tedna, če pa prejema mesečno, se odpoved izvrši koncem kolektorskega meseca.

Pri višjem trgovskem pomožnem osebju, v kolikor ni drugače po pogodbi dogovorjeno, se mora v smislu § 332. zakona o obrtnih odpoved izvršiti 6 tednov pred zaključkom četrtletja, če traja službeno razmerje manj kot pet let. Odpovedni rok po končanih petih letih službe znaša 3 mesece, po končanih 15 letih 4 mesece, a po končanih 25 letih 5 mesecev. V kolikor ni drugače pogojeno se mora odpoved izvršiti koncem četrtletja.

V pogledu plačevanja doprinosov za Okrožni urad za zavarovanje delavcev določa odstavek 2 in 8 § 56. zakona o zavarovanju delavcev, da se za časa orožnih vaj ne plačuje navedeni doprinos, zato pa službojemalec še ni prenehal biti član. Na podlagi tega določila imajo člani njegove družine vse pravice razen pravico na podporo (hranarino).

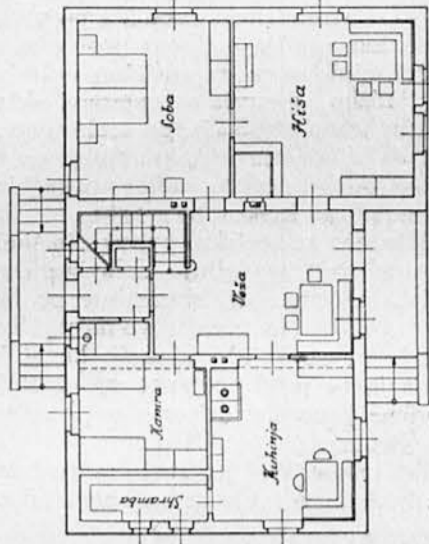
Službodajalec je dolžan javiti pri-

stojnemu Okrožnemu uradu pismenim potem, kdaj je službojemalec nastopil odnosno končal orožne vaje. Služboje-

malec pa je dolžan predložiti verodostojne dokaze, da je bil na orožnih vajah.

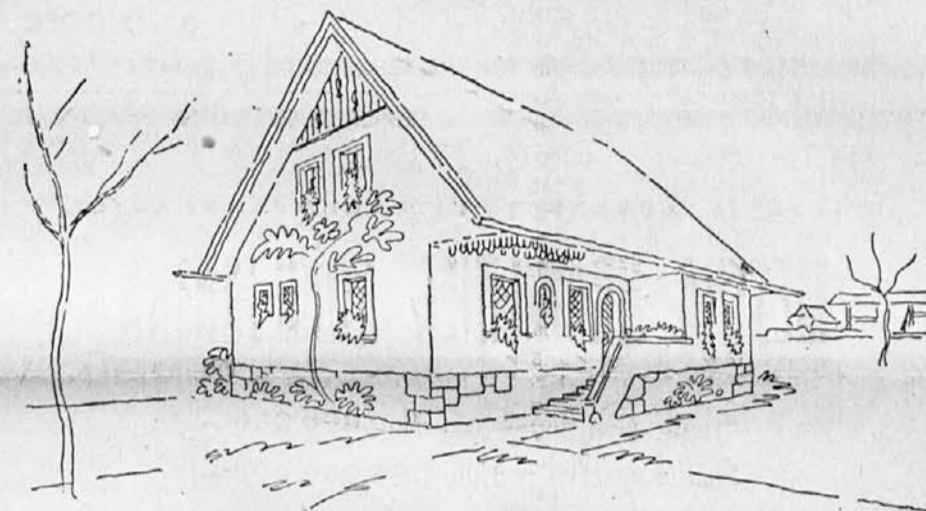
Jože Karlošek: Slovenski domovi

Pisatelj je javnosti že dobro znan, saj je to že četrto njegovo delo. Po predgovoru opozarja na način kako so različne kulturne dobe vplivale na slovenski dom.

Tloris sodobne kmečke hiše

Na sedanjem slovenskem ozemlju so nekdanj prebivali drugi narodi, ki so si napravljali različne domove. Koncem 6. stoletja pa so se Slovenci naselili v naši sedanji domovini, o čemer pričajo stara gradišča. Pozneje so gradili lesene koče; kjer pa ni bilo dosti lesa, pa tudi kamnite hiše. Važno sre-

Zunanje lice nove sodobne kmečke hiše

dišče je bila peč. Streha je bila po navadi sedlasta, dvostranska in ne preveč strma. Glavno sobo so imenovali »hišo«, dokaz, da je bil prvotno to glavni prostor v hiši. Veža je bila preprosta, vhod iz ceste je vodil v vežo, od tod pa v »hišo«. Polagoma se je hiša širila in dobivala več prostorov, stranske sobe, kuhinjo, shrambo, hlev in končno tudi nadstropja. Pri gradnji hiš je prevladoval les.

Zidane hiše so skušali okrasiti z raznimi členi. Lepo se podajajo okvirji vrat in oken, pred vrati stopnice, pasovi med hišno belino itd. V novejšem

razlikuje od drugih slogov. Nastal je v začetku naše bitnosti ter se razvijal do danes. V tem slogu se zrcali stvariteljski duh slovenskega naroda, ki je gradil že od začetka svoje domove tako, kot se mu je zdelo, da bodo najboljše ustrezali njegovim življenjskim potrebam.

Knjiga je pisana z ljubeznijo ter jo toplo priporočamo vsem stavbenim in pohištvenim obrtnikom, kakor tudi arhitektom in inženjerjem. Množica slik pojasnjuje posamezna poglavja. Obrtniki, ki hrepene po napredku in uspehih si bodo knjigo takoj nabavili.

Ob pričetku šolskega leta

Več praktične naobrazbe učencem obrtno-nadaljevalnih šol!

Vsako leto pred pričetkom šolskega leta ponavljamo svoj opomin, da je treba dati naši mladini več praktične naobrazbe, da bi bila boljše usposobljena za praktično življenje in da si bo lažje služila kruh. Pri vsem spoštovanju potrebe dobre teoretične podlage, je vendar danes potrebno, da se naše strokovno-nadaljevalne šole prilagode malo bolj praktičnemu življenju.

Pomudimo se nekoliko pri vzgoji. Vsaka vzgoja je umetnost in vsak vzgojitelj naj bi bil umetnik, pravi umetnik, ker oblikuje dušo in duha.

Prav posebno pa je težka vzgoja obrtniškega naraščaja. Pri najvestnejšem poudarku vzgojne strani vzgojitelj ne bo imel pravih uspehov, ako ga v tem važnem vprašanju ne podpirata zadostno delavnica in dom. Predpogoj dobri vzgoji v šoli je dobra vzgoja doma, oziroma v delavnici. Po svoji naravi je mladostnik veliko bolj nagnjen, da posnema slabe vzglede, poslušaj in se razvija v okolju, ki je vse prej kakor vzgojno. V šoli preživi skozi devet me-

secev tedensko po 10 ur, a koliko časa ga veže služba in delo v delavnici. Vse to kar bi storila šola dobrega v vzgojni smeri, se lahko razblini v nič v slabem okolju. Zato je nujno potrebno, da mojstri budno pazijo, da ne pride vajenec v slabo družbo. Resni časi zahtevajo resno delo, resno delo pa resne ljudi. Mojstri bi morali biti prav izbirčni že pri sprejemu vajencev, prav tako tudi pri sprejemu pomočnikov. Le tam, kjer bo vajenec videl resna stremjenja svojih učiteljev mojstrov in pomočnikov, bo zajamčena tudi dobra vzgoja. Vsi čutimo potrebo: vzgojni moment ne more in ne sme biti pastorka v strokovni nadaljevalni šoli. Smotrena vzgoja vajencev je dolžnost vseh v poštevh prihajajočih činiteljev.

V obrtno-nadaljevalno šolo prihajajo čestokrat nedozoreli slabici, ki so pozabili učno snov ali jo morda niti niso nikdar popolnoma obvladali. Taki učenci so radi svoje nesposobnosti ena izmed glavnih ovir uspešnemu razrednemu delu in napredku. Da odpomoremo temu zlu, je potrebno nekaj dobre

volje od strani mojstrov. Ako bodo ti ob sprejemu učencev v uk zahtevali vsaj z dobrim uspehom dovršeno višje ljudsko šolo, bo izostala glavna ovira uspešnejšemu pouku. Pripomniti pa moramo, da se način pouka v tej šoli bistveno razlikuje od metode pouka v drugih šolah. Tu poučujejo vajenca, ki ima samo kratek opoldanski odmor, sicer pa je zaposlen ves dan. Vajenec v dobi mladostnika potrebuje prav posebno telesnega odmora. Zato je treba učno snov predelati in utrditi med učnim časom, da ostane vajencu izven šole tudi nekaj časa za razvedrilo. Da pa bo šola zadostila tudi tej svoji nalogi, je predpogoj, da učenec nikdar ne izostane. Vsak izostanek je ovira k napredku. Pri uvidevnejših mojstrih je ta predpogoj že postal pravilo. Vajenec, ki hoče ali nehoče izostaja iz šolskega pouka, je tudi za svoje sošolce velika ovira pri pouku, ker je treba z njim snov šele predelovati, z ostalimi pa utrjevati. Marljivi obiskovalci se začno pri tem dolgočasiti, postajajo brezbrilni in naenkrat nastanejo pri njih vrzeli, ki se dajo težko ali pa sploh ne več zamašiti. Pri dobri volji mojstrov bi se pouk lahko prav lepo izboljšal. Večkrat se tudi dogodi, da mojster pošilja svojega vajenca v šolo in se ne malo začudi, ko zaradi nerednega šolskega obiska svojega vajenca dobi opomin. Takšna razočaranja bi izostala, ako bi mojster zahteval od svojega vajenca tedensko vsaj enkrat vpogled v vajenčev kontrolno knjižico, kjer se točno potrjuje obisk oziroma odsotnost učenčeva. Poleg teh potrdil pa se vpisujejo tudi razna sporočila posameznih učnih oseb mojstrom. Kako potrebna za stik med šolo in mojstrom je ravno kontrolna knjižica, dokazuje dejstvo, da vajenci isto pogostoma »izgube«. Vajenec mora imeti svojo kontrolno knjižico, mojster pa mora storiti tudi svojo dolžnost in jo večkrat pregledati. Mojstri se morajo poleg strokovnega pouka zanimati tudi za šolski napredek svojih vajencev. Ako bosta sodelovala v tesni povezanosti oba činitelja, bo zagotovljen napredek našega obrtniškega naraščaja. Danes v življenju vsakdo neobhodno potrebuje znanja vsaj enega tujega jezika. Da mora vsakdo popolnoma obvladati slovenščino se razume samo po sebi, ker nobena reč tako ne odbija, kakor s slovničnimi in pravopisnimi napakami napisano pismo.

In naj bodo politične razmere takšne ali takšne, pri nas je znanje nemščine potrebno, v drugi vrsti pa znanje italijanščine. Vse to so dejstva, po katerih bi se moral uravnati pouk mladine, če nočemo, da bomo imeli mladino, ki bo sicer imela lepa izpričevala, ki pa si ne bo mogla najti kruha.

Naša šola bi morala imeti pred očmi, da vzgoji narodu naraščaj, ki se more v praktičnem življenju uveljaviti, ki mora vzdržati tekmo z naraščajem drugih narodov, ki more zboljšati življenjske pogoje našemu narodu. Velika je naloga mladine, zato pa se mora tudi dobro pripraviti. Ne gre drugače, toda od mladine se mora zahtevati mnogo.

Tudi Zveza industrijcev za skupno zbornico

Uprava Zveze industrijcev je imela 11. septembra pod predsedstvom g. Avgusta Praprotnika sejo, na kateri je po odobritvi poslovnega poročila generalnega tajnika dr. Adolfa Golie razpravljala o svojem stališču za primer, da se ustanovi samostojna obrtniška zbornica. Na seji se je ugotovilo, da se je Zveza z ozirom na poziv banske uprave sicer izrekla v primeru izločitve obrtniške zbornice iz skupne zbornice za ustanovitev samostojne industrijske zbornice, toda samo v primeru, če se doseže v tem važnem vprašanju enoten sklep celotne industrije. Ker pa se je industrijski odsek Zbornice izrekel proti vsaki cepitvi sedanje zbornice, se je tudi Zveza industrijcev pridružila mnenju industrijskega odseka. Na seji Zveze dne 11. avgusta se je razpravljalo le o eventualnosti, da se iz skupne zbornice izloči obrtni odsek in le za ta primer je zavzela uprava svoje v začetku navedeno stališče.

Uredba o zatiranju draginje

Družine vpoklicanih dobe državno podporo

Na podlagi § 113 finančnega zakona za leto 1939-40 je ministrski svet na predlog ministra za socialno politiko in narodno zdravje in v sporazumu z ministri za trgovino in industrijo, za pravosodje, za kmetijstvo in za notranje zadeve predpisal uredbo z zakonsko močjo o zatiranju draginje in brezvestne špekulacije. Navajamo najvažnejše določbe te uredbe.

Pod določbe uredbe spadajo:

1. Živiljske potrebščine (ljudska hrana), jedi, pijače in živalska hrana, obleka, obutev, kurivo in razsvetljava;

2. poljedelske naprave, poljedelsko orodje in ostala sredstva, ki so potrebna za kmetijsko proizvodnjo;

3. pogonski material;

4. gradbeni material;

5. stanovanja in lokali;

6. drugi nujno potrebni predmeti, v kolikor se ne nahajajo v seznamu luksuznih predmetov po zakonu o skupnem davku na poslovni promet in

7. material in orodje za izdelavo vseh prej imenovanih predmetov.

Pod določila te uredbe ne spadajo:

a) proizvodi kmetov z lastnih posestev; b) monopolski predmeti in prodaja zdravil v lekarnah.

Vsak proizvajalec, posredovalec ali prodajalec živiljskih potrebščin in ostalega blaga, bodisi da prodaja na debelo ali na drobno, je dolžan dati v prodajo živiljske potrebščine in ostalo blago proizvedeno in nabavljeno za prodajo.

Prepovedano je kupičenje živiljskih potrebščin in ostalega blaga z namenom, da bi se potrebščine in blago odtegnili prometu in s tem povišala njihova cena.

Za kupičenje pa se ne bo smatrala nabava živiljskih potrebščin in pa ostalega blaga za potrebe lastnega gospodinjstva, če njihova zaloga ne presega običajne potrebe. Dalje se ne bo smatralo za kupičenje zaloge blaga pri nabavljalno-prodajnih združenjih in njihovih zvezah, ki je namenjeno za redno preskrbovanje zadrug.

Prepovedano je omejevanje proizvodnje, nabave in prodaje živiljskih potrebščin in ostalega blaga pod običajnim obsegom, prav tako pa tudi postopki, ki dovedejo do dviga cen živiljskih potrebščin in ostalega blaga.

Prepovedano je menjanje brezopravičljive potrebe običajnih pogojev in načinov prodajanja živiljskih potrebščin in ostalega blaga po proizvajalcih, posrednikih in prodajalcih.

Prepovedani so dogovori med proizvajalci, posredniki in prodajalci v namenu, da se določajo cene živiljskim potrebščinam in ostalemu blagu.

Vsakdo, kdor prodaja živiljske potrebščine in ostalo blago v trgovini, na trgu, tržišču ali na drugem mestu, mora na vidnem mestu posamič ali v skupnem ceniku označiti cene posameznim predmetom, tako da jih lahko jasno vidi vsakdo.

Prepovedano je proizvajalcem, posrednikom in prodajalcem zahtevati za živiljske potrebščine in ostalo blago višjo ceno, kakor je tista, ki jo zagotavlja običajni in dovoljeni čisti trgovski dobiček.

V vseh mestih, sreskih krajih, industrijskih središčih in naseljih z več ko 5000 prebivalci se bodo v roku 10 dni po objavi te uredbe ustanovili odbori za zatiranje draginje in brezvestne špekulacije.

Odbori za pobiranje draginje in brezvestne špekulacije obstoje v skladu s krajevnimi razmerami od 3 do 6 članov, in sicer: iz predstavnikov upravne oblasti, potrošnikov, predstavnikov prodajnih in nabavljalnih zadrug, tr-

govcev, proizvajalcev, industrijcev in obrtnikov ter stanovanjskih najemnikov. Vsak član tega odbora mora imeti tudi svojega namestnika iz svoje vrste. Člane in namestnike, ki predstavljajo gospodarske ali profesionalne skupine, določajo njihove organizacije. Članstvo v teh odborih je častno in brezplačno. Organizacijo vseh odborov izvede prvostopna splošna upravna oblast.

Pooblašča se minister za socialno politiko in ljudsko zdravje, da v sporazumu z ministrom za trgovino in industrijo ter ministrom za pravosodje predpiše posebno uredbo, s katero se bodo uredile najemnine lokalov in stanovanj.

Do izdaje te uredbe se najemnine lokalov in stanovanj ne smejo zvišati ali pa biti višje, kakor so bile na dan 1. septembra 1939.

Prijave o prekršitvi določil te uredbe se predložijo prvostopni upravni oblasti oziroma državnim krajevnim policijski oblasti.

Za izsleditev in presojo prekrškov po tej odredbi so pristojne prvostopne splošne upravne oblasti, oziroma drž. krajevne policijske oblasti, preiskavo pa izvršujejo po predpisih obstoječih postopkov za preiskovanje prestopkov v posameznih krajih.

Za predhodne preiskave glede prestopkov po tej uredbi so pristojne prvostopne splošne upravne oblasti, oziroma državne krajevne policijske oblasti, za razpravljanje in izrek sodbe pa so pristojna sreska sodišča po predpisih kazenskega sodnega postopka.

Pri ministrstvu za socialno politiko in ljudsko zdravje se ustanovi sklad za prehrano siromašnega prebivalstva, kamor se stekajo vse denarne kazni in denar od prodanega zaplenjenega blaga zaradi prekrškov te uredbe.

Minister za socialno politiko in ljudsko zdravje razdeljuje dohodke tega sklada za prehrano siromakov po banovinah, oziroma na upravo mesta Beograda in po ključu zbranih kazni in denarja za prodano blago na ozemlju dotične banovine oziroma uprave mesta Beograda.

Pri ministrstvu za socialno politiko in ljudsko zdravje se ustanovi odbor

za zatiranje draginje in brezvestne špekulacije, ki ima nalogo proučevati vprašanje draginje in brezvestne špekulacije in predlagati ministru za socialno politiko in ljudsko zdravje izdajanje novih ukrepov za zatiranje draginje in brezvestne špekulacije. V ta odbor pridejo po en predstavnik ministrstva za trgovino in industrijo, ministrstva za vojsko in mornarico, ministrstva za kmetijstvo, ministrstva za gozdove in rudnike, ministrstva za promet, ministrstva za finance, ministrstva za pravosodje, ministrstva za notranje zadeve, ministrstva za gradbe ter ministrstva za socialno politiko in ljudsko zdravje.

Ministrstvo za socialno politiko in ljudsko zdravje sme v ta odbor poklicati tudi predstavnike gospodarskih zbornic, kmetijskih in delavskih zbornic, predstavnike glavne združne zveze ter ostalih zainteresiranih organizacij in ustanov ter posamezne strokovne osebe, v kolikor zahteva to potreba.

Na predlog finančnega ministra dr. Šuteja je ministrski svet sklenil znižati cene soli. Tako se bo znižala cena soli za živino od 1.25 na 0.50 din za kilogram, kuhinjski soli pa za enkrat od 2.50 na 1.50, pozneje pa na 1 din za kg. V nekaj dneh bo o tej stvari objavljena posebna uredba. Efekt v korist konsumenta bo znašal 160 milijonov pri ceni 1.5 din in nad 200 milijonov pri ceni 1 din za kg kuhinjske soli.

Nadalje je ministrski svet sklenil, da se bodo dajale vojnim obveznikom, ki se pozivajo na orožne vaje, a nimajo sredstev za vzdrževanje svojih družin, posebne državne podpore. Tudi vsem kmečkim posestnikom, ki oddajajo svojo živino vojaškim oblastem, bo izplačana določena odškodnina.

NAZNANILO!

Sporočam cenj. občinstvu, da sem PRESELIL SVOJO DELIKATESNO IN ŠPECERIJSKO TRGOVINO IZ PRESERNOVE ULICE NA

Tyrševo cesto v novi lokal palače banke „Slavije“

Na zalogi bom imel vedno sveže blago, izbrane vrste vin in likerjev. — Moja specialiteta: vsak dan sveže pečena šunka. — Jamčim za solidno postrežbo in nizke cene. Na željo dostavim blago na dom. (Začasna telef. številka 32-92).

Priporočam se!

S. JURČIČ

Preselitev trgovine!

NAJVEČJI SLOVENSKI PUPILARNOVARNI ZAVOD

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Stanje vlog preko din 420.000.000.—

Lastne rezerve nad din 26.000.000.—

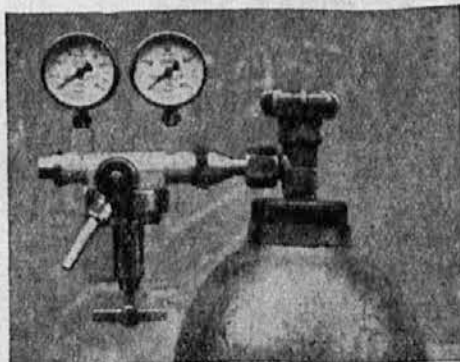
Dovoljuje posojila proti vknjižbi

Za vse obveze hranilnice jamči

MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA

AGA-RUŠE

ZDRUŽENE JUGOSLOVENSKE TVORNICE
ACETILENA IN OKSIGENA D. D. — RUŠE

REDUCNI VENTIL »AGA-RUŠE« Z NAVZDOL OBRNENIM REGULIRNIM VIJAKOM.

dobavlja OBRTNIŠTVU za AVTOGENO VARJENJE najboljši KISIK v jeklenih valjih po 5 in 6 m³, pod pritiskom 150 atm. Ta kisik je popolnoma suh, brez škodljivih primesi ter se dobavlja s čistočo 99%, kar je za tehniko avtogenega varjenja in rezanja izredno velike ekonomske važnosti. Jekleni kisikovi valji se morajo uporabljati le s pomočjo posebnega redučnega ventila, ki mora biti dobro konstruiran in solidno izdelan. Te prednosti ima:

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje **30** let posojila v tekočem računu, proti vknjižbi in poroštvo vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam.

Lastna denarna sredstva so znašala 31. dec. 1938
Din 3.255.940.64, varnostni zaklad Din 1.215.350.—
rezervni zaklad Din 1.183.820.—

KROJAČI!

Pri nabavi vsakovrstnega blaga za moške obleke, kakor tudi podloge in pribora, Vas bodo najbolj vestno in pri najugodnejših cenah postregli pri:

Češko-jugoslovenska
veletrgovina blaga
ANTON HÜBL D. D.
Zagreb, Trenkova ulica štev. 7

ZANATSKA BANKA

Kraljevine Jugoslavije
A. D.

PODRUŽNICA LJUBLJANA

Gajeva ulica 6

TELEFON ŠT. 20-30

CENTRALA BEOGRAD
GLAVNA PODRUŽNICA ZAGREB
PODRUŽNICA SARAJEVO

Delniška glavica Din 75.000.000.—
Udeležba države Din 30.000.000.—
Rezervni fond nad Din 5.000.000.—

PODELJUJE

obrnikom in obrtnim podjetjem menična in hipotekarna posojila, kredite na tekoče račune in posojila na zastavo državnih vrednostnih papirjev.

SPREJEMA

od vsakogar vloge na hranilne knjižice in tekoče račune po najugodnejšem obrestovanju.

UPRAVLJA

imovino in fonde obrtniških ustanov in organizacij.

IZVRŠUJE

najkulantneje vse ostale bančne posle.

Obrtniki!

V vašem lastnem interesu je, da vse svoje denarne posle izvršujete potom svojega denarnega zavoda!